

Eindverslag Informatieronde Midden-Drenthe

1. Advies

Op basis van de gesprekken met alle fracties uit uw raad, geef ik aan de PvdA als mijn opdrachtgever, en daarin ook aan uw hele raad, het volgende advies.

- 1.1. Wijs een formateur aan om een coalitie te vormen met de PvdA, de VVD, het CDA en Gemeentebelangen Midden-Drenthe, waarbij alle partijen een wethouder leveren.
- 1.2. Formuleer een akkoord op hoofdlijnen.
- 1.3. Geef in dat akkoord in elk geval aandacht aan de volgende thema's:
 - a. Sociaal beleid inclusief financiën
 - b. Dorpen en wijken
 - c. Duurzaamheid / klimaat / energie
 - d. Economisch beleid
 - e. Vakantieparken
 - f. Financieel beleid
 - g. Betrekken samenleving, communicatie
- 1.4. Geef in het proces om te komen tot een definitief coalitieakkoord ruimte voor inbreng van de andere partijen en vanuit de samenleving. Maak daarbij vooraf duidelijk wat er met die inbreng gebeurt en hoe dat zichtbaar wordt.

Meer concreet:

- concept akkoord voorleggen aan niet-coalitiepartijen
- coalitiepartijen beslissen wat ze overnemen
- openbare behandeling in raad
- reactietermijn samenleving
- definitief akkoord in raad

2. Voorwoord / inleiding

Geachte fractievoorzitter PvdA, geachte leden van de gemeenteraad van Midden-Drenthe,

Ik heb het als een eer ervaren om van u de opdracht te krijgen een informatieronde te houden, als voorbereiding op de vorming van een nieuwe coalitie, in welke vorm dan ook.

Het was een mooie opdracht en ik heb die opdracht met veel plezier uitgevoerd. Niet in het minst omdat alle gesprekken plaatsvonden in een bijzonder prettige, open en opbouwende sfeer. Hartelijk dank daarvoor!

Ik heb in drie ronden telkens met alle partijen gesproken. Ik heb van alle gesprekken een zakelijk verslag gemaakt, dat telkens eerst voor instemming naar de andere gespreksdeelnemers is gegaan. Alle verslagen die u bij dit verslag aantreft, hebben dus de uitdrukkelijke instemming van de gespreksdeelnemers.

Ik streef ernaar in mijn eindverslag kort en bondig te zijn. U kunt op basis van de opdracht (**bijlage 01**) en van de gespreksverslagen (**bijlage 02 tot en met 20**) nauwkeuriger beoordelen of ik mijn werk goed heb gedaan.

Ik ben ervan overtuigd dat ik u een goed onderbouwd advies geef dat een reële kans van slagen heeft.

Met vriendelijke groet,
Wietze van der Zwaag

3. Soort akkoord

Raadsakkoord

Uit de eerste ronde gesprekken kwam duidelijk naar voren dat u in grote meerderheid op dit moment niet wilt kiezen voor een vorm van een raadsakkoord en/of een zakencollege.

GB SBW en GB M-D hadden wel een duidelijke voor een raadsprogramma. Toen duidelijk was, dat daarvoor geen meerderheid in uw raad bestaat, hebben zij beide aangegeven verder te willen spreken over een brede coalitie.

Brede coalitie

Vrijwel alle partijen hebben een voorkeur uitgesproken voor een brede en stabiele coalitie. Alleen voor de VVD was ook een coalitie van PvdA, VVD en CDA bespreekbaar. Veel partijen hebben te kennen gegeven dat de verkiezingsuitslag (wie heeft in zetels gewonnen) in de samenstelling van een nieuwe coalitie zichtbaar moet worden.

Een brede coalitie leidt tot in elk geval vier partijen en tot vier wethouders.

Akkoord op hoofdlijnen

U heeft unaniem uitgesproken graag een akkoord op hoofdlijnen te willen sluiten. Voor een aantal van u geldt daarbij een verklaring: omdat er nu geen noodzaak is tot bezuinigingen, is het ook makkelijker en mogelijk afspraken op hoofdlijnen te maken.

Het is daarbij wel van belang heldere afspraken te maken. Dat kan op verschillen manieren. Als er op een thema duidelijke overeenstemming bestaat, is een korte afspraak voldoende. Ligt een thema gevoelig, kan iets meer detail nodig zijn. Willen partijen een thema als 'vrij' bestempelen, dan vraagt ook dat duidelijke procesafspraken.

Inbreng van anderen

Niet-coalitiepartijen

Er is bij u breed draagvlak om de niet-coalitiepartijen inbreng te laten hebben in het akkoord. Mijn advies is om dat op twee momenten te doen. In de eerste plaats in de onderhandelingsfase, als het concept akkoord klaar is. Daarna tijdens de openbare behandeling van het akkoord in uw raad.

Ik adviseer de coalitie om helder te communiceren over wat zij met deze inbreng doet. Dat draagt bij aan het onderlinge vertrouwen en dus aan een goede samenwerking tussen alle partijen in de komende bestuursperiode.

Samenleving

De reacties op de vraag 'wilt u ook de samenleving betrekken bij de totstandkoming van een akkoord?' legden een duidelijke spanning bloot, die ook niet makkelijk oplosbaar is.

Aan de ene kant wilt u allemaal de samenleving nadrukkelijker haar rol geven bij de totstandkoming van allerlei belangrijke plannen.

U wilt dat daarom ook bij de totstandkoming van het coalitieakkoord. Tegelijk plaatst u daar kanttekeningen bij. Ik noem er enkele.

- U heeft van de kiezers mandaat gekregen. Die verantwoordelijkheid wilt u dan ook invullen.
- Het is voor inwoners en instellingen lastig om input te leveren bij een akkoord op hoofdlijnen.
- Het is belangrijk om de verwachtingen goed te managen: wie reageert moet vooraf weten wat er met zijn reactie gaat gebeuren en hoe hij daarover informatie krijgt.
- Het is waarschijnlijk lastig om een representatieve reactie te krijgen.

Om die reden adviseur ik via een nader te bepalen communicatieaanpak de samenleving een korte reactietermijn te geven. Dat kan dan naar mijn inschatting het beste nádat u het eerste openbare debat over het akkoord in de gemeenteraad heeft gevoerd.

Stabiliteit en vertrouwen

U hecht niet alleen aan een brede maar ook aan een stabiele coalitie. Naar mijn overtuiging is zo'n coalitie op basis van mijn advies mogelijk.

Een voorwaarde daarvoor is dat de vier partijen tijdens de onderhandelingen niet alleen de inhoudelijke thema's bespreken, maar ook open zijn in hun aarzelingen en verwachtingen in de samenwerking binnen de fracties en in het college.

4. Partijen en onderwerpen

Partijen

Op basis van de uitslag van de verkiezingen én op basis van de gesprekken zijn er meer mogelijkheden om tot een brede en stabiele coalitie te komen. Daarbij is het mij positief opgevallen dat uiteindelijk geen enkele partij andere partijen uitsluit.

Tegelijk komt er één combinatie van partijen naar voren die op dit moment het meeste kans van slagen lijkt te hebben, namelijk de combinatie van PvdA, VVD, CDA en GB M-D.

Onderwerpen

Er is een aantal thema's of onderwerpen waarvan (vrijwel) alle partijen zeggen 'die moeten in een akkoord aan de orde komen'. Daarnaast speelt de combinatie van de vier partijen een rol. Dat leidt tot mijn advies om in elk geval aan de volgende onderwerpen aandacht te geven.

- a. Sociaal beleid inclusief financiën
- b. Dorpen en wijken
- c. Duurzaamheid / klimaat / energie
- d. Economisch beleid en werkgelegenheid
- e. Vakantieparken
- f. Financieel beleid
- g. Betrekken samenleving, communicatie

5. Tot slot

Er ligt voor een formateur een mooie en boeiende opdracht klaar! Omdat in die fase niet alle partijen meer op een gelijke wijze betrokken zijn, zal de ondersteuning door de griffier nu eindigen. Ik geef u in overweging de ambtelijke ondersteuning vanuit de organisatie voor te zetten met de inzet van de gemeentesecretaris en de directiesecretaris.